

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської мови

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ТА ТРУДОВОГО ПРАВА

(обов'язкова дисципліна)

Освітньо-професійна програма Англійська мова і література та друга іноземна мова

Спеціальність: 035 Філологія
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет іноземних мов

Мова навчання: українська

Розробники: А.В. Бурка, доктор філософії, асистентка кафедри приватного права юридичного факультету

Профайл викладача: <https://law.chnu.edu.ua/aliona-burka/>

Контактний тел.: 58-47-58

E-mail: a.burka@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3572>

Консультації

Онлайн-консультації: за домовленістю

Очні консультації: за графіком консультацій

2021-2022 н.р.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Засвоєння студентами теоретичних знань у сфері цивільних відносин, а також формування практичних умінь і навиків щодо правильного тлумачення та застосування правових норм, що регулюють цивільні відносини; самостійний пошук, аналіз і систематизація правових норм в рамках застосування цивільного законодавства.

Трудове право – невід’ємна частина правової структури країн з ринковою економікою. Одне із завдань трудового права полягає в тому, щоб забезпечити правові умови для узгодження інтересів працівника, роботодавця і держави, забезпечити впорядкування і регулювання ринку робочої сили, оптимальні умови її виробничого використання, гармонізацію соціальних відносин. Вище зазначене обумовлює необхідність вивчення студентами базових положень у сфері трудового права та використання набутих знань та навиків у подальшій трудовій діяльності.

Практичне значення курсу: засвоїти теоретичні знання з дисципліни, набути практичних навичок та умінь у сфері цивільного та трудового права.

Переваги, які надає вивчення дисципліни:

- 1) набуття додаткових теоретичних знань;
- 2) вдосконалення практичних навичок та умінь роботи з нормативними актами.

2. Мета навчальної дисципліни: інформувати студентів про основні положення цивільного та трудового права, а також формувати в них навички вирішення практичних проблем, пов’язаних з реалізацією норм права.

3. Завдання. Після завершення вивчення дисципліни «Основи цивільного та трудового права» студенти можуть вільно оперувати основними категоріями цивільного, трудового права, використовувати практичні навички при вирішенні конкретних життєвих ситуацій, складанні документів тощо у майбутній професійній діяльності, тому **завданнями** навчальної дисципліни є:

- а) дати студентам наступні **знання та розуміння** у предметній сфері цивільного та трудового права:
  - ролі та значення цивільного права як галузі у системі права та правовій системі України;
  - основних інститутів цивільного права України та їх значення для задоволення і захисту права та законних інтересів суб’єктів цивільного права;
  - сутності та особливостей основних договірних моделей та їх практичного застосування із врахуванням звичаїв ділового обороту;
  - доктрини трудового права як правової категорії;
  - соціального призначення трудового права;
  - природи права на працю як форми виявлення сутності трудового права;
  - дискримінації в сфері праці як негативного явища суспільства;
  - гарантій реалізації права на працю при прийнятті на роботу, під час виконання трудової функції та припиненні трудових правовідносин;
  - механізму захисту трудових прав працівників у сфері найманої праці;
- б) виробити у студентів наступні **когнітивні вміння** у предметній сфері цивільного та трудового права:
  - здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності;

- уміння застосувати знання з цивільного права та трудового права у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій;
- здатність застосовувати юридичну аргументацію;
- навички самостійної підготовки проектів договорів;
- здатність застосовувати трудо-правовий інструментарій та набуті навички і вміння для розв'язання проблемних практичних ситуацій у рамках інститутів трудового права зокрема і сфері трудового права загалом;
- розпізнавати у системі правових явищ трудові відносини;

в) прищепити студентам наступні **практичні навички** у предметній сфері трудового права:

- застосування до вирішення практичних задач категорійно-понятійного апарату цивільного, трудового права;
- влучно оперувати цивільно-правовим та трудо-правовим інструментарієм в залежності від різновиду правовідносин;
- моделювання практично-правових наслідків від використання студентом на практиці окремих норм цивільного та трудового права;

Компетентності які забезпечує навчальна дисципліна «Основи цивільного і трудового права» згідно освітньої програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

а) Загальні компетентності:

- ✓ ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- ✓ ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- ✓ ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ✓ ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

4. Пререквізити.

5. Результати навчання

Програмні результати навчання:

- ПР 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства;
- ПР 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи цивільного та трудового права» **студент буде знати та розуміти:**

- сутність та призначення цивільного, трудового права України;
- категорійно-понятійний апарат;
- принципи свободи договору;
- систему цивільного та трудового законодавства;
- класифікації цивільно-правових договорів;
- зміст цивільно-правового договору як основної підстави виникнення цивільних правовідносин;
- призначення та зміст договорів про передачу майну у власність;
- правову природу договорів про передачу майна у користування;
- поняття та значення договорів про виконання робіт;
- поняття та зміст трудового договору;
- порядок укладення, зміни та припинення трудового договору;

- порядок захисту трудових прав та інтересів.

Студент буде уміти:

- вільно володіти базовим категорійно-понятійним апаратом;
- пояснити особливості порядку укладення (оферта та акцепт), зміни та припинення цивільно-правового договору, а також охарактеризувати всі його умови: істотні, звичайні та випадкові;
- самостійно складати проекти цивільно правових договорів;
- мати навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення;
- самостійно визначати обставини які потребують правової допомоги і, відповідно, діяти до отриманих рекомендацій;
- вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;
- застосовувати набуті знання у сфері трудового права у різних правових ситуаціях і формувати на цій основі обґрунтовані правові висновки.

6. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ТА ТРУДОВОГО ПРАВА»

6.1. СІТКА ГОДИН (загальна інформація)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	Нормативна навчальна дисципліна	
Змістових модулів: 2	Напрямок підготовки: 035.041 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферати і тематичні доповіді		3	-
Загальна кількість годин: 90		Семестр	
		5	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: самостійної роботи студента:	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Лекції	
		30	-
		Семінарські заняття	
		-	-
		Самостійна робота	
	60	-	
		Форма підсумкового контролю: залік	

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання –
для заочної форми навчання –

6.2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ТА ТРУДОВОГО ПРАВА»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с.р.	лаб	інд	с.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основи цивільного права												
Тема 1. Предмет, метод, функції, і система цивільного права.	6	2	4	-	-	-			-	-	-	
Тема 2. Джерела цивільного права.	6	2	4	-	-	-			-	-	-	
Тема 3. Цивільні правовідносини	9	3	6	-	-	-			-	-	-	
Тема 4. Цивільно-правовий договір.	9	3	6	-	-	-			-	-	-	
Тема 5. Договір купівлі-продажу. Договір дарування.	6	2	4	-	-	-			-	-	-	
Тема 6. Договір майнового найму (оренда).	9	3	6	-	-	-			-	-	-	
Разом за змістовим модулем 1	45	15	30	-	-	-			-	-	-	
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Основи трудового права												
Тема 1. Предмет, метод, функції, принципи і система трудового права.	6	2	4	-	-	-			-	-	-	
Тема 2. Джерела трудового права.	9	3	6	-	-	-			-	-	-	
Тема 3. Суб'єкти трудового права.	9	3	6	-	-	-			-	-	-	

Тема 4. Трудовий договір.	6	2	4	-	-	-		-	-	-	-	
Тема 5. Робочий час і час відпочинку.	9	3	6	-	-	-		-	-	-	-	
Тема 6. Оплата праці.	6	2	4	-	-	-		-	-	-	-	
Разом за змістовим модулем 2	45	15	30	-	-	-						
Усього годин	90	30	60	-	-	-				-	-	
ІНДЗ												
Усього годин												

6.3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО І ТРУДОВОГО ПРАВА»

№ п/п	Назва теми
1.	Предмет, метод, функції, і система цивільного права.
2.	Джерела цивільного права.
3.	Цивільні правовідносини
4.	Цивільно-правовий договір.
5.	Договір купівлі-продажу. Договір дарування.
6.	Договір майнового найму (оренди).
7.	Предмет, метод, функції, принципи і система трудового права.
8.	Джерела трудового права.
9.	Суб'єкти трудового права.
10.	Трудовий договір.
11.	Робочий час і час відпочинку.
12.	Оплата праці.

6.4. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО І ТРУДОВОГО ПРАВА»

Реферативні доповіді, есе	
1.	Особливості відповідальності за шкоду спричинену в умовах необхідної оборони і крайньої необхідності.

2.	Особливості договору купівлі-продажу в роздрібній торгівлі.
3.	Форми правочинів.
4.	Сутність права на зайнятість як віддзеркалення соціальної політики у подоланні безробіття.
5.	Премії. Види. Критерії застосування.
6.	Переведення на іншу роботу і зміна істотних умов праці.

6.5 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Год. Стац / заочн
1	Опрацювання матеріалу лекції (тема 1.1). Самостійна підготовка матеріалу: система цивільного права	4/
2	Опрацювання матеріалу лекції (тема 1.2). Самостійна підготовка матеріалу: судова практика як джерело цивільного права	4/
3	Опрацювання матеріалу лекції (тема 1.3). Самостійна підготовка матеріалу: деліктоздатність суб'єктів цивільного права	6/
4	Опрацювання матеріалу лекції (тема 1.4). Самостійна підготовка матеріалу: види цивільно-правових договорів	6/
5	Опрацювання матеріалу лекції (тема 1.5). Самостійна підготовка матеріалу: роздрібна купівля-продаж	4/
6	Опрацювання матеріалу лекції (тема 1.6). Самостійна підготовка матеріалу: суборенда	6/
7	Опрацювання матеріалу лекції (тема 2.1). Самостійна підготовка матеріалу: принципи трудового права	4/
8	Опрацювання матеріалу лекції (тема 2.2). Самостійна підготовка матеріалу: трудовий договір як джерело трудового права	6/
9	Опрацювання матеріалу лекції (2.3) Самостійна підготовка матеріалу: фізична особа як роботодавець	6/

10	Опрацювання матеріалу лекції (2.4) Самостійна підготовка матеріалу: види трудових договорів	4/
11	Опрацювання матеріалу лекції (2.5) Самостійна підготовка матеріалу: види відпусток у трудовому праві	6/
12	Опрацювання матеріалу лекції (2.6) Самостійна підготовка матеріалу: система оплати праці	4/
	Всього	60/

7. СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

7.1 Види та форми контролю

Поточний контроль: здійснюється на заняттях шляхом індивідуального та фронтального усного опитування, бліц-опитування; письмових самостійних робіт (есе, рефератів тощо); виконання практичних (індивідуальних та групових) завдань; підготовки та захисту відповідних схем, таблиць, розв'язання задач-казусів; аналізу судових рішень; тощо.

Підсумковий контроль: залік

7.2 Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

7.3 Критерії оцінювання студентів з дисципліни «Основи цивільного та трудового права»

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни впродовж семестру, становить 100 балів, з яких 50 балів студент набирає за поточні види контролю і 50 балів під час підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (виконання тестових завдань, письмових відповідей, підготовку проектів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 25 балів; за 2 модуль – 25 балів.

Оцінювання аудиторної роботи

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1 блок завдань	Разом
Блок тестових завдань	15	1	15
Індивідуальне письмове	3	2	6

завдання			
Презентація індивідуальна	2	5	10
Разом за 2 Модулі			31

Вимоги та критерії оцінювання роботи

Види робіт	Кількість балів	Критерії
Тести	1	тест вирішено правильно
	0	тест вирішено неправильно
Індивідуальне письмове завдання	2	Роботу подано вчасно; студент демонструє обізнаність у сфері цивільного та трудового права. Студент використовує матеріал навчального курсу.
	1	Роботу подано вчасно, але студент зробив незначну кількість помилок
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін або виконане з порушенням норм академічної доброчесності.
Презентація індивідуальна	5	Презентацію підготовлено і виголошено вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна. Доповідач демонструє володіння матеріалом.
	4	Презентацію підготовлено і виголошено вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна. Доповідач робить незначні помилки правового характеру.
	3	Презентацію підготовлено і виголошено вчасно. Доповідь структурована, логічна, непослідовна. Доповідач робить значні помилки правового характеру.

	2	Презентацію підготовлено і виголошено із запізненням. Доповідь структурована, нелогічна, непослідовна. Доповідач робить значні помилки правового характеру.
	1	Презентацію підготовлено і виголошено невчасно. Доповідь неструктурована, нелогічна, непослідовна. Доповідач робить значні помилки правового характеру.
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін або виконане з порушенням норм академічної доброчесності.

Критерії оцінювання усних відповідей студентів під час поточного контролю

5 балів	Студент продемонстрував високий рівень володіння матеріалом; повністю розкрив зміст питання; логічно структурував свою відповідь і навів відповідні приклади; правильно і швидко реагував на запитання викладача; допустив не більше 1 правової помилки та виправив їх самостійно.
4 бали	Студент показав добре володіння матеріалом; розкрив зміст питання, виклавши його логічно і послідовно, навів відповідні приклади; правильно реагував на запитання викладача; допустив не більше 2 правових помилок, які самостійно виправив.
3 бали	Студент показав задовільне володіння матеріалом; не повністю розкрив зміст питання; не зовсім логічно структурував свою відповідь і не навів прикладів; правильно реагував на запитання викладача; допустив близько 3-4 правових помилок.
2 бали	Студент показав незадовільне володіння матеріалом; не розкрив зміст питання; логічно не структурував свою відповідь і не навів прикладів; неправильно реагував на запитання викладача; допустив понад 5 правових помилок.
1 бал	Студент практично не володіє матеріалом; не розкрив зміст питання; логічно не структурував свою відповідь і не навів прикладів; неправильно реагував на запитання викладача; допустив понад 7 правових помилок.
0 балів	Студент не відповів на запитання

Критерії оцінювання підсумкового контролю (залік)

Максимальна кількість балів Залік 50 балів	Критерії оцінювання знань студентів
---	--

Відмінно 45-50	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, аргументовано його викладає під час усної та письмової відповідей. Наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу. Володіє відповідною науково-правовою термінологією.
Добре 39-44	Студент достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних та письмових відповідей. На достатньому рівні володіє відповідною науково-правовою термінологією. Проте, під час усної відповіді, вирішення практичних завдань, казусів інколи не вистачає аргументації, послідовності у викладі матеріалу. Допускається окремих несуттєвих неточностей та незначних помилок.
Добре 33-38	Студент демонструє загалом добрі знання навчального матеріалу. Під час усних та письмових відповідей робить помітні помилки, неточності. Не вміє робити певні узагальнення та висновки. Показав базовий рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок.
Задовільно 27-32	Студент демонструє посередні знання навчального матеріалу, викладає його основний зміст, але без глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування, аргументації та використання усіх необхідних нормативно-правових актів та основної літератури. Під час усних і письмових відповідей допускається суттєвих неточностей та помилок, внаслідок чого відповідь є неповною. В мінімальному обсязі опрацьовує рекомендовану літературу. Володіє лише базовою науково-правовою термінологією.
Задовільно 21-26	Студент демонструє мінімальний рівень знань навчального матеріалу. Під час усних та письмових відповідей узагальнення та висновки відсутні, не орієнтується в базових для навчального курсу нормативно-правових актах. В мінімальному обсязі опрацьовує основну літературу.
Незадовільно 16-20	Студент не засвоїв навчальний матеріал курсу, дає неправильні відповіді на більшість поставлених теоретичних, практичних запитань. Під час усної та письмової відповідей демонструє елементарну, фрагментарну обізнаність з правових питань. У відповіді цілком відсутня самостійність, лише за допомогою викладача може сформулювати основні положення курсу. Володіє лише незначною частиною базової науково-правової термінології.
Незадовільно 0-15	Студент не засвоїв навчальний матеріал з курсу, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання та пасивно поводить себе на практичних заняттях. Володіє лише окремими основними правовими термінами. Не проявляє навичок самостійного мислення і викладення власних думок.

Самостійна робота оцінюється тією кількістю балів, яка є релевантною відповідній темі. З суми балів за самостійну роботу та тему виводиться середнє арифметичне.

Критерії оцінювання:

1. Якщо тема оцінюється у 5 балів:

5 балів	90-100% відповідей вірні
4 бали	70-89% відповідей вірні.
3 бали	50-69% відповідей вірні.
2 бали	35-49% відповідей вірні
1 бал	11-34% відповідей вірні
0 балів	0-10 % відповідей вірні.

2. Якщо тема оцінюється у 4 бали:

4 бали	90-100% відповідей вірні
3 бали	70-89% відповідей вірні.
2 бали	50-69% відповідей вірні.
1 бал	35-49% відповідей вірні
0 балів	0-34% відповідей вірні.

3. Якщо тема оцінюється у 3 бали:

3 бали	90-100% відповідей вірні
2 бали	70-89% відповідей вірні.
1 бали	35-69% відповідей вірні.
0 балів	0-34% відповідей вірні.

7.4. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)												Кількість балів (залік)	Сумар на к-ть балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
5	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

7.5. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно з рішенням кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), у випадку, коли студент/ка пройшов/-ла курс неформальної освіти (тренінги; семінари / вебінари, освітні й практичні курси, літні / зимові школи, в тому числі он-лайн), тематика якого збігається з темою (темами) курсу «Основи цивільного та трудового права», і має відповідний сертифікат, він/вона може представити результати засвоєних знань у вигляді презентації-доповіді. У разі успішної демонстрації, що доводить поглиблення і розширення теми / тем курсу, студент/ка може отримати від 1 до 4 балів, які будуть додані до оцінки відповідного модульного контролю.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

7.1. Базова (основна)

1. Цивільне право України. Особлива частина: підручник/ за ред. Дзери О.В., Кузнецової Н.С., Майданика Р.А. К.: Юрінком Інтер 2017. 1176 с.
2. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 2. К.: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.
3. Дзера О.В. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб./ О.В. Дзера. К.: Юрінком Інтер, 2018. 1200 с.
4. Трудове право: підручник. / О.М. Ярошенко, С.М. Прилипко, А.М. Слюсар; за заг. ред. О.М. Ярошенка. 3 вид. перероб. і допов. Харків: Право. 2019. - 544с.
5. Тетарчук І.В. Трудове право України: підручник. Київ: Видавничий дім «Центр навчальної літератури», 2019. 172 с.

8.2. Допоміжна

1. Албу А. А. Цивільно-правове регулювання управління майном: монографія. Івано-Франківськ : Супрун В. П. [вид.], 2018. 174 с.
2. Бабаскін А.Ю. Кредитні відносини в цивільному праві України: монографія. К.: Талком, 2018. 570 с.
3. Договірне регулювання приватноправових відносин в умовах євроінтеграційних процесів в Україні. Монографія / За заг. ред. академіка НАПрН України О. Д. Крупчана; наук. ред. А. Б. Гриняк. К., 2017. 334 с.

4. Кухарев О. Є. Теоретичні та практичні проблеми диспозитивності в спадковому праві: монографія. Київ: Алерта, 2019. 498 с.
5. Лукасевич-Крутнік І.С. Теоретичні засади правового регулювання договірних відносин з надання транспортних послуг у цивільному праві України : монографія. Тернопіль : ФОП Паляниця В.А., 2019. 474 с.
6. Бойко М.Д. Трудовий договір: теорія і практика: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Центр навчальної літератури», 2017. 348 с.
7. Вахонєва Т.М. Основи охорони праці в Україні: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Дакор», 2019. 508 с.
8. Григоренко А.В. Трудові відносини. Законодавство. Міжнародні конвенції. Судова практика. Методичні рекомендації. Роз'яснення. Практичний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 344 с.
9. Гуйвант П.Д. Право на справедливий суд: сутність та темпоральні виміри за міжнародними стандартами. Монографія. К.: Право, 2019. 584 с.
10. Григоренко А.В. Трудові відносини. Законодавство. Міжнародні конвенції. Судова практика. Методичні рекомендації. Роз'яснення: практичний посібник. Київ: Видавничий дім «Центр навчальної літератури», 2017. 344 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – www.rada.gov.ua
2. Єдиний державний реєстр судових рішень України – www.reyestr.court.gov.ua/
3. Сайт Міністерства соціальної політики України:
<https://www.msp.gov.ua/content/dp-informaciynoobchislyvalniy-centr.html>
4. Сайт Всеукраїнської асоціації кадровиків України: <https://www.kadrovik.ua/>
5. Сайт Державної служби зайнятості: [ttp://www.dcz.gov.ua](http://www.dcz.gov.ua)